Nr 275. ROK 1840 SOBOTA 28 LISTOPADA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć, miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

Imiona Rzymskie Jutro Saturnina.

Imiona Sławiańskie. Jutro Przemysł.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
27	6	27" 9" 114	0, 0	1, 72	ZPn Zachodni mocny	Pochmurno	Snieg mały
	2	8, 165	+ 0, 6	1, 94	Zachodni mocny	"	
	10	8, 278	+ 1, 2	2, 05	" "	"	Deszcz

Wiadomości zagraniczne.

— *Wiedeń 5 Listopada.* —

Mamy tu wiadomości z stolicy tureckiéj po dzień 28 z. m. Przybył tam w nieskończenie krótkim czasie Tatar z Koniach, z nader ważném doniesieniem, że armia egipska opuściła linię Tauru, zostawiająo wszystkie działa i amunicyę w Kuluk Bagaz; wojska zajmujące inne przejście Tauru w Adanie nagle wyruszyły i w rozpierzchłych gromadkach ku Syryi udały się. Zdaje się istotnie, że egipska potęga na wschodzie prędzéj niż najśmielsze oczekiwania wróżyć mogły, rozpłynie się w parę i mgły. Z teatru wojny w Syryi, nie mamy żadnéj ważnéj wiadomości.

Podług prywatnego doniesienia z Triestu 7 b. m. Mehmed Ali zlecił swemu synowi Ibrachimowi, żeby opuścił z armią Syryę. Oczekujemy potwierdzenia téj pogłoski.

— *Paryż 12 Listopada.* —

W ogólnem wyjaśnieniu jakie pan Thiers udzielił w piątem biurze na żądanie pana Odillon Barrot, powiedział on między innemi: Kiedy otrzymaliśmy wiadomość o bombardowaniu Bejrutu, chociaż to nie zadziwiło gabinetu i nie zmieniło jego postanowień, ale dowiodło bardziéj, że należy się spieszyć, wtedy żądałem od korony trzech rzeczy: 1) Uzupełnienia uzbrojeń; 2) zwołania izb jak najspieszniéj aby pod ich współdziałaniem dokończone zostały uzbrojenia; 3) posłania do Alexandryi floty dla odkrycia tego ważnego punktu i podwyższenia moralnéj siły Egipcyan.—Te propozycye zostały odrzucone. Ja i moi koledzy podaliśmy nasze dymissye. Xiąże Broglie został powołany i za jego pośrednictwem przyszło do niejakiego układu: postanowiono, że izby będą zwołane na dzień 28 października, że tymczasowo flota skoncentruje się pod admirałami Lalande i Duperré że uzbrojenia mają być daléj prowadzone i że względem ich uzupełnienia przy układzie mowy tronowéj ma być powzięte stanowcze postanowienie. W tym dniu ułożoną została nota 8 października któréj celem było odpowiedzieć na dymissyą Mehmeda Ali, ale w któréj nie było mowy o zrzeczeniu się Syryi. Gdy ogłoszony zostanie jéj autentyczny text, wtedy nie pozostanie żadna więcej wątpliwość w tym względzie. Nakoniec wtedy postanowiono, że jeśli korona przy następnem ułożeniu mowy tronowéj przyjmie propozycye gabinetu, w takim razie ministrowie pozostaną, w przeciwnym zaś razie usuną się. Dymissye były już podane, tylko ułożono się zachować w tym

względzie tajemnicę. Nadszedł czas ułożenia mowy tronowéj, gabinet ponowił swoje projekta w których najgłówniejszym było uzupełnienie uzbrojeń powszechnych. Ponieważ te projekta nie zostały przyjęte, przeto ministrowie nieodwołalnie podali swoje dymissye. Nie z powodu jednego frazesu mowy tronowéj ale z powodu całego planu którego ona była wyrażeniem wybuchło rozróżnienie Gabinet nie chciał ani pokoju ani wojny za jaką bądź cenę, ale chciał oparty na zupełnem uzbrojeniu żądać dla vice króla warunków któreby mogły być mniéj lub więcéj korzystnemi, stosownie do tego jakby szczęście więcéj lub mniéj było mu przychylnem. To są powody oddalenia się ministrów 1 marca, nie oskarżają się oni, nie uderzają na swoich następców. Ograniczają się na prostéj uwadze, że ponieważ uzbrojenia nie były dokładnie uzupełnione, i ponieważ nie objawiono wcale postanowienia nie wdawania się w wojnę, niepodobieństwem zatem jest obecnie prowadzić układy w dzielny sposób.

Pan Guizot między innemi, na zapytanie czy Francya nie przyrzekła vice-królowi Egiptu swojéj pomocy, oświadczył, iż żaden z poprzednich gabinetów nie zobowiązywał się w ten sposób względem paszy, czego dowody znajdują się we wszystkich dokumentach dyplomatycznych. Na kilka innych pytań oświadczył pan Guizot, że podług zdania teraźniejszego gabinetu utrzymanie paszy Egiptu nie podlega żadnéj wątpliwości, że gabinet trzymać się będzie noty 8 października. Co się tycze uzbrojenia, gabinet nie podziela zamiarów swoich poprzedników. Użyte już środki utworzenia armii z 500,000 głów, zdają mu się być dostatecznemi do układania się w zaszczytny sposób o pokój. W obecnym stanie rzeczy, nie ma żadnego powodu posuwania daléj uzbrojeń. Gabinet 1 marca chciał jeszcze 150,000 ludzi powołać pod chorągwie, to byłoby znakiem do przygotowywania się do nieochybnéj wojny. Oba gabinety zgadzają się w wielu punktach dawnéj polityki, ale co do przyszłości różnią się nieco. Przeszły gabinet uważał wojnę za nieochybną prawie, teraźniejszy zaś prawie pewnym jest, że można zaszczytnie utrzymać pokój. Z téj różnicy w sposobie uważania przyszłości wypływa potrzeba różnicy w postępowaniu.

— Londyn 10 Listopada. —

Przez Paryż otrzymaliśmy tu doniesienie, że Mehmed Ali okazuje się skłonnym do przyjęcia postanowień czterech mocarstw.

Times zawiera wiadomości z Indyi i Chin, które nadzwyczajną drogą przed nadejściem poczty indyjskiéj otrzymał. Sięgają one z Bombaj do 1 października z Singapore do 13 sierpnia a z Chin do 3 lipca. Pierwszy okręt wyprawy przeznaczonéj do Chin przybył tu w dniu 9 czerwca a większa część reszty wyprawy w dniu 21 t. m. Następnego dnia (22) sir J. J. Gorrdon Bremer dowódzca indyjskiéj stacyi morskiéj w porcie Macao, wydał odezwę w któréj ogłosił rzekę i port Kanton od dnia 28 czerwca w stanie blokady. Kapitan Elliot postawił kilkanaście okrętów przy ujściu rzeki Kantonu dla wykonywania blokady, a innym okrętom rozkazał udać się ku stronie północnéj dla zajęcia wyspy Tschusan, leżącéj niedaleko ujścia wielkiéj rzeki Yang Then. Admirał Elliot przybył w dniu 28 czerwca do Macao, i udał się z tą wyprawą wziąwszy na pokład swego statku kapitana Elliot. Ostatni wydał odezwę do ludów wzdłuż brzegu, w któréj przyrzeka, że osoby i własności będą szanowane, a gubernator Lin z swojéj strony ogłosił nagrody za zabranie albo zniszczenie okrętów angielskich. Chińczycy wykonali znowu zamach który się jeszcze raz nie udał, podpalenia floty angielskiéj. Nadeszłe z Afganistanu wiadomości brzmią nie pomyślnie. Oświadczenia jakie Said Mahomed uczynił szachowi Sudszy, zdają się być tylko pozorem dla ukrycia przybliżenia się do granicy, i biegała pogłoska, że mu się istotnie udało wzbudzić rozgałęzione powstanie w Afganistanie i że kapitan Conolly został przez buntowników wzięty w niewolę i w sztuki posiekany. Ta pogłoska jednak potrzebuje potwierdzenia. Potwierdza się zdobycie Kelatu stolicy Beludszistanu przez syna Mehrab Chana. Naczelnik któremu ajent angielski powierzył dowództwo téj twierdzy poddał ją oblegającym i ów ajent wraz zostawionym pod jego rozkazami oddziałem wojska dostał się w niewolę. Buntownicy kilka jeszcze innych punktów oblegali, ale prawie wszędzie zostali odparci. Dowiedziawszy się o tych niepomyślnych wypadkach, rząd wysłał z Bombaj do Beludszistanu posiłki i wkrótce będzie tam 10,000 ludzi gotowych do walki z powstańcami.

— Florencya 2 Listopada. —

W naszej spokojnéj Toskanii, obudziły się niespokojności z powodu wojennéj trąby

pana Thiers, który teraz już usunął się z widowni, ponieważ mówiono, iż rzucił okiem na Elbę. Rząd przez to ujrzał się zmuszonym posłać do téj wyspy uzbrojony garnizon i jedyny punkt wylądowania port twierdzy Porto Ferraro postawić w stanie nakazującym uszanowanie. — Dla królowéj Krystyny, siostry naszego wielkiego księcia, na przypadek gdyby w drodze do Neapolu zatrzymać się tu chciała, przygotowuje stosowne mieszkanie. — Wczoraj odbyły się tu uroczyste zaślubiny hrabiego Demidoff xięcia St Donato z xiężniczką Matyldą Monfort, ceremonie kościelne odbyły się naprzód podług rzymsko-katolickiego, a potem podług greckiego obrządku, na co umyślnie sprowadzono z Rzymu rossyjskiego duchownego. Prócz znakomitego podarunku jaki hrabia swojéj narzeczonéj uczynił, mówią tu wiele o wspaniałym podarunku ślubnym wartającym 200,000 fr., który jéj ofiarował. Także kosztowny brewiarz dla papieża i niemniéj piękny krucifix dla arcybiskupa naszego miasta były przedmiotem powszechnéj uwagi. Nowa para małżeńska udaje się jutro do Rzymu, gdzie ma zimę przepędzić.

— *Syrya.* —

Dodatek do wychodzącego w Smyrnie *Echo de l'Orient* z dnia 29 października zawiera następujące doniesienie z Syryi.

Paroplyw *Lodovico* przybyły téj nocy z Beirut, przywiózł następujące wiadomości Tripolis znajduje się już w rękach sprzymierzonych. Garnizon z 2000 ludzi złożony nie śmiał opierać się i oddalił się wysadziwszy warownię w powietrze. Przez zajęcie Tripolis sprzymierzeni stali się panami całego brzegu z wyjątkiem St. Jean d'Acre która to twierdza wkrótce zapewnie uzupełni tak szczęśliwie rozpoczęte dzieło. Emir Beszir który z Saidy udał się do Beirut i tam miał liczne konferencye z Izzet Mehmedem i admirałami, powrócił do Saidy dla zabrania swojéj rodziny i uda się do Malty gdzie ma pozostać aż do dalszych rozkazów. Zapewniają iż postanowiono że eskadra sprzymierzona ma przezimować w Marmorizza, jednak małe statki i paroplywy pozostaną przy brzegach. Oddział złożony z pięciu okrętów liniowych i dwóch fregat prowadzić będzie blokadę Alexandryi.

Trzydziestu ludzi z garnizonu twierdzy St. Jean d'Acre zbiegłych przybyło w dniu 22 do Beirut. W nocy z dnia 22 paroplyw angielski *Constance* z największym pośpiechem odpłynął do Malty, dla przywiezienia broni któréj mieszkańcy gór żądają. W dniu 23 przybył do Beirut paroplyw wojenny francuzki z Alexandryi, cel jego podróży nie jest wiadomy.

Na pokładzie statku *Lodovico* znajdowało się 500 dezerterów egipskich, między któremi jeden jenerał, i dwóch oficerów wyższych.

Względem zdobycia Tripolis i poprzednich wypadków mówi *Oester. Beobachter* co następuje.

Beirut 17 *Października.* Podług nadeszłych wczoraj doniesień, dowódzca trypolińskich górali, Abu Szamra, uderzył na Arnautów i Arabów między Balbeck i Buzari, których odparł aż do Aniate, ale tu znalazł dalszy odpór i musiał się cofnąć zostawiwszy nawet część amunicyi i straciwszy 8 poległych i 28 rannych. W skutku tego małego zwycięztwa, garnizon Tripolizy wykonał w dniu 15 wycieczkę do Budrin miasteczka położonego w połowie drogi między Tripolis i Beirut, i miasteczko to splądrował, a domy kościoły i klasztory spalił i zburzył. Strwożeni mieszkańcy cofnęli się w góry i posłali do Izzet Mehmeda deputacyę z prośbą o broń i amunicyę. Emir El Kassim schwytał gońca egipskiego i odebrane mu depesze posłał Seraskierowi. Ibrahim pasza z 6000 ludzi i 7 działami polowemi oszańcował się pod Malaka. Emir El Kassim znajduje się o trzy mile od niego, ma on 3000 górali dla obserwowania poruszeń Ibrahima i przeszkadzania albo odcinania mu komunikacyi. Ten korpus Ibrahima równie jest zdemoralizowany jak jego wszystkie inne wojska, z któremi dotychczas miała do czynienia armia sprzymierzona.

— *Dnia 21 Października.* —

Po wspomnionéj w powyższym raporcie wycieczce garnizonu egipskiego z Trypolis, nastąpiło zupełne oddalenie się Egipcyan z tego miasta. Fregata austryacka *Clementia* która miała płynąć do Sur, stanęła w dniu 17 pod Tripolis. Ajent tamtejszy austryacki wezwał dowódzcę tego statku aby zajął miasto i ochronił go od rabunku; dowódzca ten wysadził na ląd 30 żołnierzy i zajął miasto, Egipcyanie zrazu spokojnie ustępowali ku Balbeck, ale o ośm godzin drogi od Tripolis zostali dognani przez górali z Demich i ponieśli znaczną klęskę; około 300 jeńców przyprowadzono do Tripolis. Hader Aga który znakomitą grał rolę w przeszłoroczném czerwcowem powstaniu, i który sam jeden z

wszystkich naczelników górali nie poddał się Mehmedowi, opowiada że Egipcyanie wynieśli się z Tartus i Latakia, dowiedziawszy się że jeden okręt liniowy angielski zawinął do portu Alexandretty. Teraz już bez wszelkiéj trudności można będzie uzbroić cały Liban, przez co armia Ibrahima znalazłaby się w najniebezpieczniejszym położeniu.

Na południu równie szybko postępuje powodzenie strony tureckiéj jak i na północy. Tam Metualisowie zabrali konwoj który z Egiptu udawał się do Damasku i pułk piechoty który wyruszył z St. Jean d'Acre dla obronienia tego konwoju został z znaczną stratą rozpędzony. Poległo przytém 80 Egipcyan a 150 dostało się w niewolę, 400 tylko Metualisów miało udział w téj walce.

Najnowszy list z Beirut 23 donosi: »Kupiec przybyły wczoraj z Damaszku, mówi że wieczorem przed jego wyjazdem ztamtąd obiegała wieść, iż górale Hauranu i Sedszia ogólowem poruszeniem powstali przeciw Egipcyanom i uzbroili się, że lud w Damaszku chciał to samo uczynić, ale przez bogatszą klassę został wstrzymany. Daléj opowiada, że w bliskości Zahle widział poruszenia wojsk, z których wnosił, iż część armii Ibrahima pod Mulaka przeznaczona jest wzmocnić garnizon w Damaszku. Omar Bej-el Hadszed, nie mógł z garnizonem Tripolizy dostać się do Balbeck, szejkowie, tamtejszéj okolicy odcięli mu odwrót. Na południu wszyscy mieszkańcy powstają. Górale Hebrom są w zupełném powstaniu i w Acre panują wielkie niezgody między dowódzcami.—Biskup Melchicki Agapitos, który został przez maronitów przyprowadzony do obozu tureckiego i oskarżony o należenie do wydania dowódzcy górali Emira Haydar, okazawszy swoją niewinność przekonywającemi dowodami, został za rozkazem Izzet Mehmeda wraz z dwoma towarzyszącemi mu duchownemi wypuszczony na wolność i udał się do swego klasztoru. Wypuszczenie tego biskupa, sprawiło najpomyślniejsze wrażenie na wszystkich katolikach z gór, którzy ze wszystkich stron tłumnie zbiegali się dla powinszowania mu uwolnienia.

Niedawno doniesiona wiadomość, że Soliman pasza kazał spalić znajdujące się w Beirut składy węgli kamiennych należące do austryackiego towarzystwa żeglugi parowéj, jest fałszywą.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 26 do dnia 27 Listopada.

Karwicki Wincenty ob., Parys Maryanna ob., z Polski; — Romer Alexander, z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Chełchowski Tomasz, Grabowski Dymitr, Wodzicki Franciszek hr., do Polski.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 1145.

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do spadku po Kajetanie Tylkowskim w r. 1824 w Chrzanowie zmarłym, aby w terminie 3ch miesięcy zgłosili się po odebranie z depozytu sądowego kwoty złp. 17 gr. 18 w gotowiźnie, oraz obligu na złp. 9 gr. 8, pod rygorem postąpienia z powyższym spadkiem, jako bezdziedzicznym.

Kraków dnia 7 listopada 1840 r.

Sędzia prezydujący

DUDREWICZ

(2r.) Z. Sekr. Tryb. *Brzeziński.*

Doniesienie prywatne.

Nowy właściciel apteki pod znakiem *Lwa* na Stradomiu exystującéj, po dopełnionych formalnościach na tutejszego mieszkańca i aptekarza obowiązujących, ma honor donieść iż przyprowadził swą aptekę do tego stanu iż każdemu bez zawodu sumienia usłużyć może poleca się przeto łaskawéj pamięci WWPP. Doktorów i prześwietnéj publiczności aby mu swego zaufania odmawiać nie raczyli. (1r.)

Niżéj podpisany właściciel ptaków amerykańskich i małp, ma honor donieść prześwietnéj publiczności iż przeniósł mieszkanie swoje do domu p. Steinkellera pod N. 603 na plantach.

August Habermann.